JAARBERICHT 2021

Natuur en Milieufederatie Limburg

NA 50 JAAR NOG STEEDS BROODNODIG...

Op 23 november 2021 bestond de NMF Limburg 50 jaar. Op onze digitale tijdlijn 50jaarnatuurlijk.nl hebben we 50 bijzondere momenten met onze achterban en stakeholders gedeeld. En op uitnodiging van onze achterban hebben we tijdens 8 jubileumwandelingen gezien hoe bijzonder Limburg is maar tegelijkertijd ook hoe kwetsbaar. Het geplande symposium moesten we vanwege corona uitstellen naar 2022.

Helaas zijn we 50 jaar na oprichting nog steeds nodig. Om te voorkomen dat het Melickerveld bij Roermond wordt volgebouwd. Om aandacht te vragen voor energiebesparing met de Nacht van de Nacht. Om prioritieit en urgentie te eisen bij het oplossen van de stikstofcrisis. Vaak voelen wij ons daarbij 'roepende in de woestijn'. Over klimaatverandering, de biodiversiteitscrisis of de forse milieubelasting van de intensieve veehouderij. Of bijvoorbeeld over de achteruitgang van het landschap in Limburg. Verdozing, industrialisering, schaalvergroting in de landbouw en infrastructuur hebben een grote negatieve impact op de kwaliteit van het landschap. En in onze ogen wordt die kwaliteit onvoldoende gekend, herkend én erkend. In 2021 hebben we op allerlei manieren hier aandacht voor gevraagd.

Het is fijn om te merken en te voelen dat we dat niet alleen doen maar dat er een actieve Limburgse achterban is én steeds meer bezorgde Limburgers die samen met ons de groene boodschap uitzenden. Wij gaan daar in 2022 gewoon mee door. Met 4 nieuwe bestuursleden en onze recent gestarte adviseur Landbouw & Milieu. En dat feestje voor ons 50-jarig bestaan, dat houdt u tegoed in 2022.

Mede namens het team en bestuur,

Ruud Guyt (voorzitter bestuur) en
Ton Hermanussen (directeur)

AL 50 JAAR SAMEN STERK

De NMF Limburg is een echte netwerkorganisatie. Om onze doelen te bereiken werken we intensief samen met onze brede achterban van aangesloten organisaties. Zij zijn op lokaal niveau onze ogen en oren en zonder hun inzet zouden wij ons werk niet kunnen doen. Maar ook andere samenwerkingspartners zijn van groot belang, zoals natuurbeherende instanties, overheden, onderwijsinstellingen en overige stakeholders. Ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan maakten we in 2021 een filmpje om de kracht van ons netwerk zichtbaar te maken.

Je kunt het filmpje bekijken door de qr-code te scannen.

Nieuwe loten aan de stam:

JEUGDPLATFORM NMF LIMBURG VAN START

In 2021 hebben we met 15 enthousiaste jongeren een start gemaakt met ons jeugdplatform. De leden van het platform komen uit de hele provincie en hebben gemeen dat ze natuur en milieu een warm hart toedragen. De komende tijd gaan we samen op zoek naar concrete oplossingen voor actuele problemen, zoals de gevolgen van klimaatverandering. Het platform is een waardevol extern klankbord, dat ons voedt met creatieve en vernieuwende ideeën.

LANDSCHAP STAAT WEER OP DE KAART

Het Limburgse landschap wordt vaak genoemd en geroemd om zijn bijzondere kwaliteiten. Hoe kunnen we die behouden onder druk van grote maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en woningbouw? Dat kan alleen als er bij ruimtelijke planvorming veel meer rekening wordt gehouden met de landschappelijke kernkwaliteiten. Het loont om daarop te blijven hameren, blijkt uit de volgende ontwikkelingen.

Foto: Graetheide | HeusschenCopier Landschapskracht

Landschapsprogramma in Omgevingsvisie Limburg
In 2021 hebben Provinciale Staten van Limburg op aanraden van de NMF Limburg een amendement aangenomen dat de Omgevingsvisie Limburg uitbreidt met een Landschapsprogramma. Met dit programma erkent de provincie dat het behoud en de ontwikkeling van het landschap meer aandacht verdienen, vooral in relatie tot ingrijpende opgaven zoals de energietransitie. De NMF Limburg heeft herhaaldelijk gepleit voor het uitwerken van een Landschapsprogramma met een nadrukkelijke regierol voor de provincie, zodat die scherper kan toezien op het behoud van waardevolle landschappen zoals het Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

Graetheide blijft groen
De Graetheide, een ruim 200 ha. grote open groene ruimte in de sterk verstedelijkte Westelijke Mijnstreek, is al sinds 1969 gereserveerd als potentieel bedrijventerrein voor DSM. Aanvankelijk bedoeld voor de vestiging van zware chemische industrie. Dat stuitte op veel verzet van omwonenden en milieuorganisaties, waaronder de NMF Limburg. In 2005 gaf DSM toe de Graetheide niet langer nodig te hebben voor zware industrie. Wel wilde het bedrijf op langere termijn andere industriële activiteiten ontwikkelen in het open gebied. Samen met het Graetheidecomité hebben we hier jarenlang tegen gelobbyd. Uiteindelijk met succes. In de eind 2021 vastgestelde Strategische Gebiedsvisie Omgeving Chemelot wordt expliciet gesteld: "Graetheide blijft groen. En dit groen gaan we versterken."

STAAN VOOR NATUURBEHOUD: NIET ALLES KAN OVERAL

Opkomen voor zachte waarden, zoals natuur en biodiversiteit, zit in het DNA van onze organisatie. We verzetten ons tegen ontwikkelingen die een bedreiging vormen voor de natuurlijke omgeving en kwetsbare soorten. Dat doen we onder andere door beleidsmakers te voorzien van juiste informatie. Door intensief samen te werken met onze achterban bereiken we (voorlopige) successen.

Foto: Visualisatie windturbines bij Elmpt | Hans Heijnen

Industrieterrein De Spurkt bij Venray voorlopig van de baan
Samen met bewonersgroepen, lokale natuurorganisaties en raadsleden heeft de NMF Limburg de realisatie van industrieterrein De Spurkt in het dal van de Loobeek voorkomen. Als het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo groen licht had gekregen dan zou het bedrijventerrein een ernstige aantasting betekenen van het Loobeekdal met verlies van leefgebieden van beschermde soorten zoals de boomkikker, huismus, steenuil en vleermuis. We hebben overtuigend aangetoond dat er sprake was van foutieve stikstofberekeningen. Voor gemeenteraadsleden reden om hun steun in te trekken. Het college van B&W wil nu een 'maatschappelijke dialoog' starten over het bedrijventerrein. Voor ons betekent dit vinger aan de pols houden.

Windmolenpark Elmpt (D) voorkomen door grensoverschrijdende samenwerking
Samen met bewonersgroepen, natuurorganisaties en raadsleden uit zowel Duitsland als Nederland, heeft de NMF Limburg begin 2021 geageerd tegen de bouw van 7 windturbines op de start- en landingsbaan van het voormalige Britse militaire vliegveld Niederkrüchten-Elmpt. Dit vliegveld ligt net ten noorden van Natura 2000-gebied de Meinweg in Duitsland, middenin het Grenspark Maas-Swalm-Nette. De plannen voor de windturbines leken aanvankelijk niet door te gaan, maar ondertussen zijn er nieuwe bedreigingen. Eind vorig jaar werd bekend dat ontwikkelingsmaatschappij Verdion hier een bedrijventerrein van 150(!) ha. wil vestigen, aangedreven door windturbines. Kortom, het grenspark is nog niet uit de gevarenzone.

TIJD VOOR TRANSITIE: VAN INTENSIEF NAAR NATUURINCLUSIEF

Ruim tweederde van het landoppervlakte van Nederland wordt voor de land- en tuinbouw gebruikt. De sector is verantwoordelijk voor 70% van de stikstofuitstoot. Feiten die direct duidelijk maken dat de landbouw een sleutelrol vervult bij het oplossen van de stikstof- en biodiversiteitscrisis. Onze rol daarbij is om de noodzakelijke transitie verder aan te jagen.

Actieplan Natuurinclusieve Landbouw
De landbouw is door de teelt van monocultuur-gewassen, het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de uitspoeling van meststoffen een van de grootste oorzaken van het verlies van biodiversiteit, maar ook een belangrijke oplossing voor het herstel ervan. Vanuit deze positieve gedachte is de ambitie geformuleerd dat in 2030 alle agrariërs in Limburg actief zijn met natuurinclusieve landbouw en dat maar liefst 25% van het landbouwareaal biologisch wordt beheerd. Samen met de LLTB, Stichting Natuurinclusieve Landbouw, BioLogisch Limburg, provincie Limburg, waterschap Limburg, Wageningen Universiteit en HAS Hogeschool hebben we in 2021 een uitvoeringsplan opgesteld met o.a. laagdrempelige proefprojecten, kennisoverdracht via pilotgroepen en inspirerende voorbeelden van strokenteelt en agroforestry. Een gezonde bodem vormt de basis van het plan.

Ondertekening pamflet Platform Vitale Veehouderij
Het Platform Vitale Veehouderij gaat actie ondernemen om de veehouderij in de Limburgse Peelgemeenten toekomstbestendig te maken. Op 30 september 2021 ondertekenden de partijen die zich in het platform verenigd hebben, waaronder de NMF Limburg, hiervoor een pamflet. Het platform wil een versnelling realiseren op vier thema's: een gezonde leefomgeving, innovatie, circulair produceren en samenwerken en uitvoeren. Met de ondertekening spreken de partners de ambitie uit dat er in 2030 een veehouderijsector in Limburg is met een nagenoeg gesloten veevoerkringloop in een gezonde leefomgeving op basis van een eerlijk verdienmodel.

SAMENWERKING WAAR JE ENERGIE VAN KRIJGT

Op het vlak van energie & circulariteit stond 2021 voor de NMF Limburg in het teken van verbrede en vernieuwende samenwerking. Met onze achterban, maar ook met minder voor de hand liggende partners, zoals internationale overheden en organisaties in bijvoorbeeld de sport- en cultuursector.

Op naar een toekomstbestendige en duurzame wijk!
In samenwerking met Stichting Trajekt startte de NMF Limburg eind 2021 met een integrale aanpak voor een toekomstbestendige wijk in Zuid-Limburg. Samen met bewoners en diverse betrokken partijen hebben we met een wijkinventarisatie de kansen voor verduurzaming in kaart gebracht. Denk daarbij aan duurzame energievoorzieningen, meervoudig ruimtegebruik en vergroening van versteende pleinen en straten. Samen met onze lokale achterban, leden van ons recent opgerichte jeugdplatform en de Gemeente Maastricht, nemen we begin 2022 vervolgstappen.

Ontzorgingsprogramma Verantwoord Verduurzamen
Vanuit provincie Limburg en het ministerie van VWS is in 2021 subsidie verleend om verenigingen te helpen bij het verduurzamen van hun accommodatie. In samenwerking met Huis voor de Sport Limburg, Huis voor de Kunsten, Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL) en REScoop Limburg geeft de NMF Limburg uitvoering aan dit programma. Dit doen we door partijen te verbinden, deel uit te maken van het programmateam en de rol van duurzaamheidscoach te vervullen.

Afronding Europees project RHEDCOOP
Het RHEDCOOP-project stimuleerde energetische renovaties en de productie van hernieuwbare energie bij woningen, publieke gebouwen en gemeenschapsvoorzieningen via energie(burger)coöperaties. De betrokken partners werkten binnen RHEDCOOP aan een innovatief Energy Services Company (ESCo)-model. In 2021 zijn de eindresultaten opgeleverd en is het project afgerond. De NMF Limburg had een adviserende rol in het projectteam en zette een online cursus op voor lokale overheden en energiecoöperaties.

ONZE IMPACT IN CIJFERS

IN 2021...

... hebben we **258 vragen** beantwoord via onze vraagbaak. De meeste vragen hadden betrekking op de thema's natuur, ruimtelijke ordening en energietransitie.

...hebben **4 nieuwe organisaties** zich bij ons aangesloten en hebben we afscheid genomen van 9 organisaties. Eind 2021 bestond onze achterban uit **98 organisaties.**

... is het **webverkeer** op onze website nmflimburg.nl met **ruim 25% toegenomen**.

... hebben we **10 keer onze nieuwsbrief** verstuurd naar circa **7.000 abonnees**.

Foto: Op pad met onze achterban tijdens de jubileumwandeling Maastricht Aachen Airport

... is de eerste editie van ons compacte **jaarbericht** verstuurd aan **650 ontvangers.**

... is onze digitale **jubileumtijdlijn** door bijna **2.000 mensen** bekeken op de website 50jaarnatuurlijk.nl.

... is **1 keer** een beroep gedaan op ons **actiefonds**.

... is ons team uitgebreid met **1 nieuwe collega**: Andrea Bakker, adviseur Landbouw & Milieu

VOORUITBLIK 2022

In dit jaarbericht kijken we ook vooruit. Hieronder geven we per thema aan met welke onderwerpen we in 2022 aan de slag gaan.

Thema Landschap
- We leveren input voor het programma Landschap, Natuurprogramma en Limburgse bossenstrategie van de provincie Limburg.

- Met diverse partners werken we aan de oprichting van de Alliantie Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

Thema Natuur
- Samen met IVN organiseren we kennisbijeenkomsten rondom de nieuwe Omgevingswet.
- Vanuit Plan Boom organiseren we een boomplantactie bij de start van de realisatie ecologische verbindingszone Graetheide.

Thema Landbouw & Milieu
- We brengen de maatschappelijke impact van de Limburgse land- en tuinbouw in beeld en werken aan een mestvisie in relatie tot bodem en biodiversiteit.
- We werken samen met diverse partners aan een grote beweging van hoogwaterambassadeurs in het kader van natuurlijke oplossingen tegen wateroverlast.

Thema Energie & Circulariteit
- We leveren een constructieve bijdrage aan de uitvoering van de Regionale energiestrategieën in de provincie, en analyseren de rol van gemeenten hierin.
- We werken verder aan het initiatief van de gebiedsgerichte en integrale wijkaanpak op weg naar de wijken van de toekomst.

Thema Communicatie
- In het najaar van 2022 vieren we ons jubileumsymposium, dat vanwege Corona niet doorging in 2021.
- We vergroten onze slagkracht op het vlak van communicatie door een nieuwe medewerker Communicatie & PR te werven.

De overstromingen in Limburg, afgelopen zomer, maakten het weer eens duidelijk. Het klimaat verandert, het roer moet om. Vijf natuurorganisaties willen samen met anderen het tij keren. Met onze eigen natuur als bondgenoot beginnen zij in het Limburgse Geul- en Gulpdal. Zoveel mogelijk bewoners, bedrijven en gemeentes werken samen aan natuurlijke oplossingen. Van bomen aanplanten op hellingen tot natuurlijke oevers, van waterbuffering in tuinen tot meer ruimte voor rivieren en beken. Overal liggen kansen!

Het Wereld Natuur Fonds, LandschappenNL, ARK Natuurontwikkeling, De Natuur- en Milieufederaties en Natuurmonumenten, vijf organisaties die wij van harte ondersteunen, zetten zich in voor een natuurlijke hoogwateraanpak in Limburg. Hiervoor ontvingen zij een gezamenlijke bijdrage van € 2 miljoen. Sinds de oprichting van de Postcode loterij in 1989 hebben wij al € 7,1 miljard aan goede doelen kunnen schenken. **Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl**

Dankzij u. NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

18+ Speel bewust

STEUN ONS

Limburg is een mooie provincie die het waard is om voor te knokken. Daarvoor is een sterke natuur- en milieubeweging van het allergrootste belang. Want of het nou gaat om de intensieve veehouderij, behoud van de waardevolle Limburgse natuur en fraaie landschappen of de overstap naar duurzame energie: het wordt niet vanzelf beter.

Word donateur
Vind je het belangrijk dat er een organisatie is die opkomt voor een mooi en duurzaam Limburg? Word dan donateur van de NMF Limburg. Via onze nieuwsbrief houden we je regelmatig op de hoogte van natuur- en milieunieuws, evenementen en andere activiteiten.

Ook nodigen we je uit voor interessante bijeenkomsten, zoals onze jaarlijkse ontmoetingsdag.

Voor het bedrag van 12,50 euro ben je een jaar lang donateur van de NMF Limburg en steun je ons werk.

Kijk voor meer informatie op www.nmflimburg.nl/steun-ons

COLOFON

De NMF Limburg en de circa 100 aangesloten organisaties zetten zich in voor natuur en landschap, een gezond leefmilieu en voor het realiseren van ecologische duurzaamheid in Limburg en de aangrenzende Euregio. Samen willen we voor iedereen prettig wonen, werken en recreëren mogelijk maken voor nu en straks..

In 2021 werkten bij de NMF Limburg 9 mensen. De taak van toezicht houden wordt door het Algemeen Bestuur vervuld. De taak van het besturen is in handen van de directeur en het Dagelijks Bestuur.

Het werk van de NMF Limburg wordt mede mogelijk gemaakt door de provincie Limburg en De Nationale Postcodeloterij. De NMF Limburg heeft het CBF-keurmerk voor goede doelen en de ANBI-status.

Natuur en Milieufederatie Limburg
Kapellerpoort 1, 6041 HZ Roermond
Telefoon: 06-13966089
info@nmflimburg.nl
www.nmflimburg.nl

provincie limburg

Uitgave: NMF Limburg 2022
Foto's: NMF Limburg, tenzij anders vermeld
Ontwerp: Suggestie & Illusie
Druk: LibertasPascal Utrecht